

PK VIII TK 90.2020

SK 62/20

TRYBUNAŁ KONSTYTUCYJNY

W związku ze skargą konstytucyjną Z K. wnoszącej o stwierdzenie,
że:

art. 183 ust. 6 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (aktualny t.j.: Dz. U. z 2021 r., poz. 291) w zakresie, w jakim „wyłącza osobom otrzymującym emerytury na podstawie art. 183 ust. 1-5 [tej] ustawy (...) możliwość zastosowania [jej] art. 110a (...) w odniesieniu do tzw. części socjalnej emerytury, obliczanej według zasad określonych w art. 53 [tej] ustawy (...)”, jest niezgodny z art. 67 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 1 i 2 w związku z 31 ust. 3 i art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej

- na podstawie art. 42 pkt 7 oraz art. 63 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (t.j.: Dz. U. z 2019 r., poz. 2393) -

emeryturach i rentach z FUS, co do zasady umożliwiającą ponowne przeliczenie emerytury u osób, wobec których zastosowanie miało ograniczenie wskaźnika wysokości podstawy emerytury do 250% przeciętnego wynagrodzenia, dotyczy świadczeń, o których mowa w art. 27-50e, a więc w całości ustalanych na tzw. starych zasadach, na podstawie art. 53 ustawy” (uzasadnienie wyroku s. 9).

Trybunał Konstytucyjny, po wstępnym rozpoznaniu skargi konstytucyjnej Z K., postanowieniem z dnia 18 maja 2020 r. o sygn. Ts 165/19, nadał skardze dalszy bieg.

W ocenie Skarżącej, art. 183 ust. 6 ustawy emerytalnej jest niezgodny z zasadami: równości i zakazu dyskryminacji (art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji RP), proporcjonalności (art. 31 ust. 3 Konstytucji RP) oraz sprawiedliwości (art. 2 Konstytucji RP) w zakresie prawa do zabezpieczenia społecznego (art. 67 ust. 1 Konstytucji RP).

Uzasadniając naruszenie przez zakwestionowany przepis wzorców konstytucyjnych wskazanych w *petitum* skargi, Skarżąca stwierdziła, że naruszone zostało Jej prawo do zabezpieczenia społecznego „(...) na wypadek osiągnięcia wieku emerytalnego przez dyskryminację (ze względu na wiek skarżącej) w zakresie możliwości przeliczenia tej części świadczenia, która jest obliczana na podstawie art. 53 ustawy o emeryturach i rentach z FUS z wykorzystaniem rzeczywistego współczynnika wysokości podstawy wymiaru (dalej: WWPW) świadczenia. Osoby, które mają emeryturę obliczaną w 100 % na podstawie art. 53 ustawy o emeryturach i rentach z FUS tj. osoby urodzone przed dniem 1 stycznia 1949 r. mają prawo do tego, aby przy tych obliczeniach był uwzględniony rzeczywisty WWPW, przekraczający 250%. Natomiast skarżąca (oraz inne osoby urodzone po dniu 31 grudnia 1948 r.), pomimo tego, że część ich emerytury (u skarżącej 20%) jest obliczana według tych samych zasad, tj. art. 53 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, nie mogą skorzystać z art.

110a. Pomimo tego, że osoby te płaciły te same, wyższe składki potrącane z ich wynagrodzeń, część socjalna ich świadczenia jest obliczana z ograniczeniem WWPW do 250%” (skarga, s. 2). Zdaniem Skarżącej, „(...) zastosowanie art. 183 ust. 6 ustawy o emeryturach i rentach z FUS powoduje, że świadczenie emerytalne skarżącej jest niższe i nie uwzględnia rzeczywiście płaconych składek, choć znajduje się ona w takiej samej sytuacji jak osoby, które mogą sobie podwyższyć świadczenie ze względu na wyższy WWPW” (pismo procesowe Skarżącej z dnia 9 stycznia 2019 r. stanowiące uzupełnienie braków formalnych skargi, s. 2).

Mając na uwadze specyfikę środka ochrony konstytucyjnych wolności i praw jednostki, jakim jest skarga konstytucyjna, merytoryczne odniesienie się do treści zarzutów sformułowanych w niniejszej skardze poprzedzić należy rozważeniem zakresu dopuszczalnej kontroli zaskarżonych przepisów. Zgodnie bowiem z utrwaloną linią orzecniczą Trybunału Konstytucyjnego, badanie, czy nie zachodzi któraś z ujemnych przesłanek wydania wyroku, skutkująca obligatoryjnym umorzeniem postępowania, jest konieczne na każdym etapie postępowania, aż do wydania orzeczenia w sprawie (zob. postanowienia Trybunału Konstytucyjnego z dnia: 20 grudnia 2007 r., sygn. SK 67/05, OTK ZU nr 11/A/2007, poz. 168; 8 kwietnia 2008 r., sygn. SK 80/06, OTK ZU nr 3/A/2008, poz. 51; 19 października 2010 r., sygn. SK 8/09, OTK ZU nr 8/A/2010, poz. 94; 17 października 2017 r., sygn. SK 47/15, OTK ZU seria A/2017, poz. 67; 6 grudnia 2017 r., sygn. SK 20/17, OTK ZU seria A/2017, poz. 81).

Przypomnieć zatem w pierwszej kolejności należy, że, w myśl art. 79 ust. 1 Konstytucji RP, każdy, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone, ma prawo, na zasadach określonych w ustawie, zakwestionować zgodność z Konstytucją przepisów ustawy lub innego aktu normatywnego, na

podstawie których sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o jego wolnościach lub prawach albo obowiązkach określonych w Konstytucji.

Zgodnie zaś z art. 53 ust. 1 pkt 1-4 ustawy o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym, skarga powinna zawierać: po pierwsze, określenie kwestionowanego przepisu ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o wolnościach lub prawach albo obowiązkach skarżącego określonych w Konstytucji i w stosunku do którego skarżący domaga się stwierdzenia niezgodności z Konstytucją (pkt 1); po drugie, wskazanie, która konstytucyjna wolność lub prawo skarżącego i w jaki sposób – w ocenie skarżącego – zostały naruszone (pkt 2); po trzecie, uzasadnienie zarzutu niezgodności kwestionowanego przepisu ustawy lub innego aktu normatywnego ze wskazaną konstytucyjną wolnością lub prawem skarżącego, z powołaniem argumentów lub dowodów na jego poparcie (pkt 3); po czwarte, przedstawienie stanu faktycznego (pkt 4). Z uwagi na domniemanie konstytucyjności przepisów prawa, skarżący zobowiązany jest zatem przedstawić konkretne i przekonujące argumenty świadczące o niekonstytucyjności zakwestionowanej przez niego regulacji. Nie jest natomiast rolą Trybunału Konstytucyjnego zastępowanie skarżącego w realizacji tego obowiązku, Trybunał nie może podejmować ani prowadzić spraw z urzędu. Owa konieczność precyzyjnego określenia przez skarżącego naruszonych praw lub wolności i niedopuszczalność precyzowania przez Trybunał zarzutów niekonstytucyjności wynika ponadto wprost z treści art. 67 ust. 1 i 2 ustawy o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym, w myśl którego Trybunał, orzekając, jest związany zakresem zaskarżenia, zaś zakres zaskarżenia obejmuje wskazanie kwestionowanego aktu normatywnego lub jego części (określenie przedmiotu kontroli) oraz sformułowanie zarzutu niezgodności z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub ustawą (wskazanie wzorca kontroli). „Należy przy tym zaznaczyć, że aby prawidłowo wskazać wzorzec, nie wystarczy samo

przywołanie danego przepisu Konstytucji, elementem niezbędnym jest też (...) określenie sposobu jego naruszenia” (postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 14 grudnia 2009 r., sygn. SK 49/07, OTK ZU nr 11/A/2009, poz. 173). Sformułowanie zarzutu naruszenia wolności lub prawa, a także uzasadnienie tego zarzutu, jest więc niezbędnym warunkiem nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu, czyli przyjęcia skargi do merytorycznego rozpoznania. W ocenie Trybunału Konstytucyjnego, właściwa realizacja obowiązku wskazania naruszonego konstytucyjnego prawa lub wolności, jak też sposobu tego naruszenia, „polegać winna zarówno na wskazaniu, które z przysługujących skarżącemu wolności lub praw doznały uszczerbku wskutek zastosowania kwestionowanej regulacji, jak i na uzasadnieniu zarzutu jej niezgodności z konkretnie wskazanymi unormowaniami konstytucyjnymi” (postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 16 listopada 2001 r., sygn. Ts 148/01, OTK ZU nr 2/B/2002, poz. 154).

W świetle powyższych wywodów stwierdzić należy, że analiza uzasadnienia skargi konstytucyjnej Z K. wskazuje, iż Skarżąca w ogóle nie uzasadniła zarzutu naruszenia art. 67 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 i art. 2 Konstytucji RP. Dlatego też postępowanie dotyczące badania zgodności art. 183 ust. 6 ustawy emerytalnej, w zakresie wskazanym w *petitum* skargi konstytucyjnej, z art. 67 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 i art. 2 Konstytucji RP podlega umorzeniu – na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 ustawy o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym – ze względu na niedopuszczalność wydania orzeczenia.

Artykuł 183 ust. 6 ustawy emerytalnej mógłby zatem zostać poddany merytorycznej kontroli wyłącznie pod kątem zgodności z art. 67 ust. 1 w związku z art. 32 Konstytucji RP.

Przypomnieć jednakże należy, że Skarżąca zakwestionowała art. 183 ust. 6 ustawy emerytalnej w zakresie, w jakim „wyłącza osobom otrzymującym emerytury na podstawie art. 183 ust. 1-5 [tej] ustawy (...) możliwość zastosowania [jej] art. 110a (...) w odniesieniu do tzw. części socjalnej emerytury, obliczanej według zasad określonych w art. 53 [tej] ustawy (...)”. Ponadto – co również należy przypomnieć – Skarżąca w uzasadnieniu skargi konstytucyjnej i w piśmie procesowym z dnia 9 stycznia 2019 r., uzasadniając zarzut naruszenia przez art. 183 ust. 6 ustawy emerytalnej wskazanych w *petitum* wzorców konstytucyjnych, podniosła, iż „(...) skarżąca (oraz inne osoby urodzone po dniu 31 grudnia 1948 r.), pomimo tego, że część ich emerytury (u skarżącej 20%) jest obliczana według tych samych zasad, tj. art. 53 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, nie mogą skorzystać z art. 110a” (skarga, s. 2) oraz że, „[t]ym samym skarżąca dochodzi, aby w jej przypadku, tak jak w przypadku innych ubezpieczonych, jej emerytura była liczona z uwzględnieniem rzeczywiście płaconych przez nią składek, a nie obniżona ze względu na fakt, że wskazane powyżej przepisy pozwalają na obliczenie części 20% emerytury wyłącznie z uwzględnieniem WWPW w wysokości 250%, podczas gdy wzięcie pod uwagę rzeczywistych składek skarżącej dałoby WWPW na poziomie 303, 51%” (pismo procesowe, s. 3).

W świetle zakresowo zaskarżonego art. 183 ust. 6 ustawy emerytalnej i zarzutów stawianych temu przepisowi konieczne jest więc ustalenie, czy Skarżąca, ową skargą, kwestionuje normę prawną czy też niekorzystny dla siebie wyrok, który został wydany przy zastosowaniu kwestionowanego przepisu. Innymi słowy, niezbędne jest ustalenie, czy niniejszą skargą konstytucyjną nie został zakwestionowany wyłącznie akt stosowania prawa.

Regulowana przepisem art. 79 ust. 1 Konstytucji RP skarga konstytucyjna jest bowiem środkiem prawnym inicjowania przed Trybunałem Konstytucyjnym postępowania zmierzającego do usunięcia z porządku prawnego

niekonstytucyjnego aktu prawnego. Jej zakres przedmiotowy jest ograniczony do aktów normatywnych, na podstawie których sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o prawach, wolnościach lub obowiązkach skarżącego. Jest więc skargą na przepis, a nie skargą na jego zastosowanie. W doktrynie zauważa się – co prawda – że, „(...) jednostka nie mogłaby wnieść skargi, gdyby pośrednio nie kwestionowała orzeczenia sądu lub decyzji kształtującej jej sytuację prawną. Tak więc w rzeczywistości składający skargę, choć formalnie skarży ustawę lub inny akt normatywny, to jednak czyni to ze względu na niekorzystny dla siebie wyrok sądu (lub rozstrzygnięcie innego organu), u którego podstaw wydania leżała ustawa lub inny akt normatywny” (J. Trzcíński, M. Wiácek, [w:] Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, Komentarz, II, red. L. Garlicki, M. Zubik, Warszawa 2016, s. 906). Podkreśla się jednak, iż „[n]iezależnie od powyższych uwag (...) art. 79 ust. 1 konstytucji nie wymaga od skarżącego wykazywania – ani nawet uprawdopodobniania – że orzeczenie, które stanowi przyczynę wystąpienia ze skargą konstytucyjną naruszyło jego wolności lub prawa (...). Istnienie ostatecznego orzeczenia, wydanego na podstawie zaskarżonego przepisu, jest bowiem wyłącznie przesłanką dopuszczalności skargi – natomiast zarzut naruszenia wolności lub praw powinien być skierowany do przepisu (przepisów), na którym było oparte orzeczenie” (*ibidem*). Trybunał Konstytucyjny w utrwalonym już orzecznictwie także zaznaczał, że „(...) nie jest dopuszczalne kwestionowanie za pomocą skargi konstytucyjnej jednostkowych aktów stosowania prawa. Nie leży bowiem w kompetencjach Trybunału kontrola prawidłowości ustaleń organów stosujących prawo ani kontrola sposobu wykładni obowiązujących przepisów. Wyjątek dotyczy sytuacji, gdy jednolita i konsekwentna praktyka stosowania prawa w sposób bezsporny ustaliła wykładnię danego przepisu. Wówczas przedmiotem kontroli konstytucyjności jest norma prawna dekodowana z danego przepisu zgodnie z ustaloną praktyką” (postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia

28 lipca 2015 r., sygn. SK 22/14, OTK ZU nr 7/A/2015, poz. 117; zob. też powołane tam orzecznictwo).

Zaskarżony art. 183 ust. 6 ustawy emerytalnej posiada następującą treść: „Do ponownego ustalenia wysokości emerytury, o której mowa w ust. 1-5, z tytułu podlegania ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym po dniu przyznania emerytury stosuje się art. 108.”.

Na potrzeby niniejszego stanowiska należy przytoczyć także treść art. 108 ustawy emerytalnej, zgodnie z którym:

„Art. 108. 1. Jeżeli po dniu, od którego przyznano emeryturę określoną w art. 24 lub 24a, emeryt podlegał ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, wysokość świadczenia ulega ponownemu ustaleniu w sposób określony w ust. 2.

2. Emerytury obliczone według zasad określonych w art. 26 powiększa się o kwotę wynikającą z podzielenia składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego po dniu ustalenia prawa do emerytury, o której mowa w art. 24 i 24a, i zwaloryzowanych zgodnie z art. 25 przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone dla wieku danego ubezpieczonego w dniu złożenia wniosku o przeliczenie wysokości emerytury, z uwzględnieniem ust. 4 i 5.

2a. Złożenie przez członka otwartego funduszu emerytalnego wniosku o ponowne ustalenie wysokości emerytury, o której mowa w art. 24 lub art. 24a, oznacza jednocześnie złożenie wniosku o ponowne ustalenie wysokości okresowej emerytury kapitałowej w trybie art. 25 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych.

3. Ponowne ustalenie wysokości emerytury następuje na wniosek zgłoszony nie wcześniej niż po upływie roku kalendarzowego lub po ustaniu ubezpieczeń emerytalnego i rentowych.

4. Podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek zaewidencjonowanych od miesiąca, od którego została podjęta wypłata

emerytury po raz pierwszy, do miesiąca poprzedzającego miesiąc zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury.

5. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio do kolejnych wniosków o ustalenie emerytury w nowej wysokości.”.

Z kolei, zgodnie z treścią art. 110a ust. 1 ustawy emerytalnej, „[w]ysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art. 15, z uwzględnieniem art. 110 ust. 3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art. 15 ust. 5, jest wyższy niż 250%”.

Przytoczone powyżej regulacje funkcjonują w otoczeniu normatywnym innych przepisów ustawy emerytalnej i ich ocena możliwa jest wyłącznie przez odniesienie do całego systemu ubezpieczeń emerytalnych oraz szczegółowych unormowań dotyczących obliczania wysokości emerytury. Jak bowiem wskazał Trybunał Konstytucyjny, w wyroku z dnia 18 listopada 2008 r. o sygn. P 47/07, system emerytalny „(...) charakteryzuje dwutorowość związana z zachowaniem poprzednio obowiązujących zasad ubezpieczenia dla osób stosunkowo bliskich osiągnięcia wieku emerytalnego w chwili wejścia w życie reformy emerytalnej oraz przyjęciem nowych rozwiązań na przyszłość. Celem tych rozwiązań było stworzenie mechanizmu gromadzenia środków finansowych, łagodzących w dalszej przyszłości zwiększenie wydatków związanych z postępującym procesem starzenia się społeczeństwa; przy ograniczeniu redystrybucyjnej roli państwa. Uległa zmianie istota emerytury – przekształciła się ona ze świadczenia ubezpieczenia społecznego, przysługującego na wypadek utraty zdolności do pracy z powodu wieku, w prawo żądania, z osiągnięciem określonego wieku, wypłaty zgromadzonych, na nowych zasadach, oszczędności z tytułu opłacanych

składek ubezpieczeniowych i wpłat na fundusz, w formie renty miesięcznej, skalkulowanej na podstawie rachunku ubezpieczeniowego, czyli aktuarnego” (OTK ZU nr 9/A/2008, poz. 156).

Artykuł 183 ustawy emerytalnej, którego ust. 6 został zakwestionowany w niniejszej sprawie, „(...) wprowadza tzw. mieszany sposób obliczania kwoty emerytury dla pierwszych roczników emerytów objętych zreformowanym systemem emerytalnym, tj. dla osób urodzonych po 31.12. 1948 r., które osiągnęły wiek uprawniający do emerytury w latach 2009–2013, jeżeli nie pobierają emerytury w systemie zdefiniowanego świadczenia i nie były członkami OFE albo złożyły wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na dochody budżetu państwa. Przedział lat 2009–2013 wskazuje, że uprawnione do wyliczenia emerytury według tego sposobu były tylko kobiety urodzone w latach 1949–1953. Mężczyźni urodzeni w 1949 r. wiek emerytalny osiągnęli dopiero w 2014 r. Ograniczenie działania przepisu do kobiet urodzonych w latach 1949–1953 miało niewątpliwie związek z zachowaniem prawa wyżej wymienionych roczników kobiet do przejścia na emeryturę w niższym wieku emerytalnym albo na wcześniejszą emeryturę, które wymierzane były w systemie zdefiniowanego świadczenia, tj. według formuły określonej w art. 53 u.e.r. (ustawy emerytalnej – przyp. wł.). Osobom, które nie nabyły powyższych uprawnień, ten mieszany sposób wyliczenia emerytury miał zmniejszyć dość istotną różnicę między wysokością emerytur wyliczanych według zasad z art. 53 i według art. 26 u.e.r.” (I. Jędrasik-Jankowska, *Komentarz do art.183 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych*, system informacji prawnej LEX).

Należy podkreślić, że emerytura mieszana, pomimo jej przejściowego charakteru, należy do świadczeń z ubezpieczenia społecznego, które adresowane są do osób objętych zasadami nowego systemu emerytalnego.

W tym zaś systemie obowiązuje, określony w art. 108 ustawy emerytalnej, model ponownego ustalenia wysokości emerytury.

Z kolei, inny model ponownego ustalenia wysokości emerytury obowiązuje w starym systemie emerytalnym. Do przepisów określających ponowne ustalenie wysokości emerytury w starym systemie należy art. 110a ustawy emerytalnej. Jak bowiem wskazał Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 18 lipca 2018 r. o sygn. III UZP 3/18, „(...) oczywistym jest, że mechanizm w nim usadowiony (ponowne obliczenie wysokości emerytury) dotyka wyłącznie osób otrzymujących świadczenia w trybie repartycyjnym” (LEX nr 2522604). W literaturze przedmiotu zauważono, że art. 110a ustawy emerytalnej „(...) miał zastosowanie do osób urodzonych przed 1.01.1949 r., które prawo do emerytury mają ustalone w systemie zdefiniowanego świadczenia. Wymóg uzyskania wskaźnika wyższego niż 250% i jednorazowość przeliczenia podstawy wskazują, że *ratio legis* art. 110a było naprawienie swego rodzaju krzywdy polegającej na pobieraniu przed 1999 r. składki od pełnego wynagrodzenia ubezpieczonego i uwzględnianiu do wyliczenia zarobków ograniczonych do 250% przeciętnego wynagrodzenia. Wymóg uzyskania nowego wskaźnika wyższego niż 250% oznacza też, że do jego wyliczenia musiały zostać uwzględnione zarobki sprzed 1999 r., gdyż bez uwzględnienia pełnych zarobków z przynajmniej jednego roku z tego okresu WWPW nie będzie wyższy niż 250%. Artykuł 110a dawał możliwość podwyższenia emerytury przez wyliczenie na nowo podstawy przy zastosowaniu kwot bazowej obowiązującej w dacie złożenia wniosku o przeliczenie (czyli znacznie wyższej)” (I. Jędrasik- Jankowska, *Komentarz do art.110(a) ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych*, system informacji prawnej LEX).

Powyższe rozważania wskazują – co należy jeszcze raz podkreślić – że ustawa emerytalna przyznaje prawo do ponownego obliczenia wysokości emerytury zarówno osobom należącym do nowego, jak i starego systemu emerytalnego. W zależności od tego, do którego systemu emeryt należy, ponowne obliczenie wysokości emerytury odbywa się na zasadach odnoszących

się do tego konkretnego systemu. Emerytura mieszana, choć łączy dwa modele kalkulacji wysokości świadczenia, należy do nowego systemu i ponowne ustalenie jej wysokości następuje na zasadach obowiązujących w nowym systemie. Przepis art. 110a ustawy emerytalnej, jak już wskazano, odnosi się zaś do ponownego obliczenia wysokości emerytury ustalonej w starym systemie.

Skarżąca, nie dostrzegając powyżej opisanego podziału, podnosi, iż nie może skorzystać z uprawnienia przewidzianego w art. 110a ustawy emerytalnej, zaskarżając tym samym art. 183 ust. 6 ustawy emerytalnej w zakresie, w jakim wyłącza osobom otrzymującym emerytury na podstawie art. 183 ust. 1-5 tej ustawy możliwość zastosowania art. 110a tejże ustawy.

Skarżąca domaga się więc, aby w Jej konkretnej sprawie do emerytury mieszanej miał zastosowanie również art. 110a ustawy emerytalnej, albowiem zgodnie z art. 183 ust. 6 tej ustawy – co należy przypomnieć – „[d]o ponownego ustalenia wysokości emerytury, o której mowa w ust. 1-5, z tytułu podlegania ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym po dniu przyznania emerytury stosuje się art. 108”.

Ponadto z argumentacji Skarżącej wynika, iż przyjmuje Ona, że art. 110a ustawy emerytalnej pozwala na ponowne ustalenie wysokości emerytury przy zastosowaniu rzeczywistego współczynnika wysokości podstawy wymiaru (w przypadku Skarżącej – 303, 51%).

Wyjaśnić zatem należy mechanizm przeliczenia emerytury na podstawie art. 110 a ustawy emerytalnej. „Przeliczenie świadczenia przysługuje bowiem ubezpieczonemu pobierającym świadczenia ze »starego systemu«, którzy po przyznaniu emerytury nadal pracowali. Aby móc na nowo obliczyć wysokość świadczenia (...) trzeba wskazać okresy zatrudnienia, które przypadają w całości lub w części po przyznaniu emerytury. Z możliwości ponownego przeliczenia można skorzystać tylko wtedy, gdy nowo obliczony wskaźnik jest wyższy od 250 % podstawy wymiaru świadczenia. Przeliczenie polega jedynie na przyjęciu

we wzorze służącym do ponownego obliczenia emerytury nowej kwoty bazowej – tj. pochodzi ona z roku, w którym następuje przeliczenie (...). Podkreślić należy, że dla obliczenia emerytury wg. art. 110a nie ma znaczenia, czy nowo obliczony wskaźnik będzie wynosił 300% czy 400%, gdyż nadal obowiązuje ograniczenie wskaźnika do 250% - zgodnie z art. 15 ust. 5 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Obliczenie nowego wskaźnika wyższego niż 250 % nie spowoduje więc zmiany wysokości świadczenia” (wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 14 grudnia 2016 r., sygn. XIII U 1423/16, www.saos.org.pl).

Powyższy wywód, a w szczególności treść art. 15 ust. 5 ustawy emerytalnej, wskazuje zatem, że w aktualnym stanie prawnym nie jest możliwe ustalenie podstawy wymiaru emerytury w oparciu o wskaźnik wyższy niż 250%.

Reasumując, uznać należy, że Skarżąca – domagając się zastosowania wobec Niej możliwości ponownego ustalenia wysokości emerytury według art. 110a ustawy emerytalnej przy zastosowaniu wskaźnika 303, 51 % – zaskarżyła nie kwestionowany art. 183 ust. 6 ustawy emerytalnej, lecz podważyła wnioski, jakie w toku subsumpcji zaskarżonego przepisu ze stanem faktycznym sprawy wyprowadziły sądy orzekające w Jej sprawie.

Dlatego uznać należy, że Skarżąca – formalnie kwestionując konstytucyjność aktu normatywnego – *de facto* dąży do podważenia prawidłowości sposobu zastosowania przez sądy zawartego w tym akcie przepisu. Trybunał Konstytucyjny nie jest zaś kolejną instancją sądową w strukturze wymiaru sprawiedliwości i nie leży w Jego gestii kontrola prawidłowości ustaleń organów stosujących prawo (zob. postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 30 czerwca 2015 r., sygn.. Ts 339/14, OTK ZU nr 3/B/2015, poz. 325).

Wobec powyższego, postępowanie dotyczące badania zgodności art. 183 ust. 6 ustawy emerytalnej, w zakresie wskazanym w petitum skargi

konstytucyjnej, z art. 67 ust. 1 w związku z art. 32 Konstytucji RP także podlega umorzeniu – na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 ustawy o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym – ze względu na niedopuszczalność wydania orzeczenia.

Mając na uwadze powyższe, wnoszę jak na wstępie.

z upoważnienia
Prokuratora
Robert Hernand
Zastępca Prokuratora Generalnego